

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 375

гр. Смолян, 02.08.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – СМОЛЯН, ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в закрито заседание на втори август през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Тоничка Д. Кисьова

Членове: Петранка Р. Прахова
Крум Б. Гечев

като разгледа докладваното от Тоничка Д. Кисьова Въззивно частно гражданско дело № 20225400500236 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.274,ал.1,т.1 от ГПК.

Постъпила е частна жалба с вх.№ 2458/24.06.2022г. от Н. ИВ. АРН., с ЕГН *****, с постоянен адрес:гр.Ч. ул."Ш.А." №11, чрез пълномощника й адв.Т. Д. срещу Определение № 71/17.06.2022г. по гр.д.№187/2021г. по описа на Районен съд, в частта му, с която е оставено без уважение искането й за изменение на иска и е прекратено производството по делото по предявения евентуален иск, поради недопустимост на изменението на същия. Твърди се, че с исковата молба ищцата е въвела фактическото твърдение, че съгласно чл.75 ЗС продължилото владение на вещното право на ползване, в продължение на повече от 6 месеца, може да бъде защитавано срещу всяко нарушение и в случая владението на вещното право на ползване на гробното място е продължило повече от 6 месеца и подлежи на защита срещу накърняването му от страна на ответника. Установено е владението, предмет на защита и начина на препятстването му, но е пропуснато да се изведе нарочен петитум, поради което съдът с Разпореждане №78/07.03.2022г. е оставил исковата молба без движение и е дал указания на ищцата да заяви надлежен петитум. Твърди се, че неправилно районният съд е приел, че ищцата е заявила едновременно изменение на основанията и на петитума на иска, поради което исканото изменение е недопустимо. В исковата молба ясно и конкретно е заявено като фактическо основание, даващо право на защита по реда на чл.75 от ЗС, продължилото повече от 6 месеца владение. Сочи се още, че съдът неправилно е приел, че е недопустимо към първоначалния петитум да се добави допълнителен петитум с искане за защита с молбата –уточнение от 15.03.2022г., който напълно съответства на първоначално посоченото фактическо основание в исковата молба.Моли да бъде отменено Определение № 71/17.06.2022г., в частта му, с която е оставено без уважение искането на Н.А. за изменение на иска и е прекратено производството по делото по предявения евентуален иск, като бъде допуснато поисканото изменение и делото бъде върнато на районния съд за продължаване на съдопроизводствените действия.

В срока по чл.276,ал.1 от ГПК е постъпил отговор на частната жалба с вх.№ 1476/28.06.2022г. от Р. ИВ. П. с ЕГН *****, с постоянен адрес: гр.С., ж.к.“Л.“ 717, вх.“В“,

ет.6, ап.56 чрез пълномощника му адв.И. С., с който оспорва частната жалба като неоснователна. Излагат се доводи, че правилно районният съд е приел, че изменение на иска е допустимо, само ако ищецът запази същото основание, а добавянето на ново основание, представлява и въвеждане на ново твърдение за съществуването на факти, обосноваващи основателността на иска на още едно основание, наред с първоначалното, което винаги води до обективно съединяване на исковете при условията на евентуалност. Правилно съдът е приел, че с молбата-уточнение ищцата е въвела ново твърдение за нарушено владение, което липсва в първоначалната искова молба, в която се твърди само, че ответникът е нарушил правото ѝ на ползване, поради което исканото изменение на иска на основание чл.214 от ГПК, представлява нов иск и е недопустимо. Сочи се още, че с Разпореждане №78/07.03,2022г. ЧРС е указал на ищцата да уточни, на нарушено владение ли се позовава или на придобито право на ползване, като е посочил несъответствието между обстоятелствената част на исковата молба и нейния петитум. Вместо това ищцата без въведено в исковата молба основание за нарушено владение, формулира още един петитум за защитата му, с което предявява нов иск в противоречие с чл.214 от ГПК, поради което правилно районният съд е приел, че е недопустимо едновременно изменение и на основанията и на петитума и е прекратил производството по предявения евентуален иск за защита на нарушено владение. Моли частната жалба на Н. ИВ. АРН. да бъде оставена без уважение.

Постъпила е и частна жалба с вх.№ 1475/28.06.2022г. от Р. ИВ. П., с ЕГН *****, с постоянен адрес: гр.С., ж.к.“Л.“ 717, вх.“В“, ет.6, ап.56, чрез пълномощника му адв.И. С. срещу Определение №71/17.06.2022г., постановено по гр.д.№187/2021г. по описа на ЧРС, в частта му, с която е върната насрещната искова молба и е прекратено производството по делото, в частта му по иска с правно основание чл.124, ал.4, пр.2 от ГПК, с който се иска да се признае за установено по отношение на Н. ИВ. АРН., че процесното гробно място е фамилно гробно място на рода П.и и в частта му по иска да бъде осъдена Н. ИВ. АРН. да премести тленните останки на С.Г.А. от единично гробно място, отразено като обособено гробно място № 1 в приложеното към молбата геодезическо заснемане, поради недопустимост в тези части. Излагат се доводи, че неправилно районният съд е квалифицирал предявения насрещен иск по чл.124, ал.4, пр.2 от ГПК, тъй като от изложените в насрещната искова молба обстоятелства е видно, че ищецът по нея претендира да се признае правото му да ползва процесното гробно място, което е на рода П.и и в качеството му наследник от кръга на лицата, посочени в чл.14 от Наредба № 2 от 21 април 2011г. за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници, има право да заяви право на вечно гробоползване. Дори да се приеме, че това право се придобива чрез заплащане на дължимата за него такса, то общината изрично е отказала да получи заплащането на такава, въпреки изрично отправеното от ищеца заявление с такова искане. Твърди се, че правото му на ползване понастоящем се смущава от извършеното в това гробно място погребение на покойното лице С.Г.А. и от претенциите на ответната страна също да използва това гробно място, да извършва обреди, ритуали и поставяне на надгробна плоча, с което възпрепятстват правото на ищеца да извършва необезпокоявано обреди и ритуали при посещенията си на процесното гробно място. Ако районният съд е приел, че не е ясно дали ищецът твърди, че съществува в негова полза конкретно субективно право, отричано от ответницата, то е следвало да остави насрещната искова молба без движение с даване на точни указания, което не е направено. Твърди се, че за ищеца е налице правен интерес от предявяване на този установителен иск, тъй като процесното гробно място е фамилен гроб на рода П.и и той има право да го ползва, поради което искът е допустим. Сочи се още, че неправилно районният съд е

приел, че липсва правен интерес от предявяването на осъдителен иск да бъде осъдена ответницата Н.А. да премести тленните останки на С.Г.А. от процесното гробно място, тъй като не е изтекъл изискуемият санитарен срок от 8 години. Правният интерес е налице поради възникналия с ответницата спор относно основанието ѝ за полагане на тленните останки на съпруга ѝ в спорното гробно място, което засяга правата на ищеца, както и възможността ответницата да извършва последващи погребения в същото. Докато тленните останки на С.А. са положени в гробното място и не е изтекъл минималния санитарно необходим срок, то правото на гробоползване на ищеца е накърнено. В жалбата се твърди още, че неправилно районният съд е приел, че правото на кредитора да получи реално изпълнение, може да бъде ограничено от невъзможността задължението да бъде изпълнено принудително със средствата на изпълнителния процес, като в случая не е налице правен интерес, тъй като искането за препогребване на С.А. не може да се реализира със средствата на изпълнителния процес. Същото е свързано с получаването на разрешения от трети неучастващи в производството лица, които не могат да се обвържат със сила на присъдено нещо по отношение задължението на ответника. Твърди се, че този извод е неправилен, тъй като в разпоредбата на чл.26, ал.1 от Наредба № 1/2011г. се изисква само писмено уведомяване, а не за издаване на разрешение от съответната регионална здравна инспекция. Моли да бъде отменено постановеното от първоинстанционния съд определение в обжалваната част и делото бъде върнато на Районния съд за продължаване на съдопроизводствените действия по предявените насрещни икове, като се приеме за установено по отношение на Н. ИВ. АРН., че процесното гробно място е фамилно гробно място на рода П.и и да бъде осъдена Н. ИВ. АРН. да премести тленните останки на С.Г.А. от описаното процесно гробно място.

В срок е постъпил отговор на частната жалба с вх.№ 1544/05.07.2022г. от Н. ИВ. АРН. чрез пълномощника ѝ адв. Т. Д., в който оспорва същата като неоснователна. Излагат се доводи, че правилно районният съд е приел, че от ищеца не се твърди съществуване в патримониума му на конкретно притежавано от него право, което ответницата да оспорва, въпреки изложените в насрещната искова молба факти. От същите не се установяват възникнали за ищеца права. Правото да се ползва една вещ, в това число и гробно място е правомощие на собственика на вещта, поради което заявеното в насрещната искова молба право на ищеца да ползва гробното място е правомощие, а не на право. В насрещната искова молба не се сочи въз основа на кое право на ищеца, той счита, че има право да ползва, още повече, че в отговора на исковата молба и насрещната искова молба се поддържа становище, че правото на гробоползване е облигационно право, но не се твърди на какво основание е възникнало. Освен това чл.124 ал.1 ГПК изисква и наличието на правен интерес, като предпоставка за предявяване на иска, какъвто е налице, когато ищецът твърди, че притежава едно право, а ответникът оспорва или смущава това негово право с фактически или правни действия, в който смисъл е Решение № 109/20.06.2019 г. по гр. д. № 2562 / 2018 г. на І.о. на ВКС. След като ищецът не е заявил свое право, то не може да се прецени дали то е застрашено или нарушено от страна на ответника, поради което и не е налице правен интерес от предявяване на иска. Правилно районният съд е квалифицирал искането да се приеме за установено, че процесното гробно място е фамилно гробно място на рода П.и като такова за признаване съществуването на факт с правно значение по смисъла на чл.124 ал.4 пр.2 ГПК. Правилно е приел също, че такъв иск е допустим само в предвидените в закон случаи, но специален закон не допуска такъв иск. Освен това от установяването на такъв факт ищецът няма правен интерес, защото не защитава конкретни негови права и интереси. В отговора се твърди още, че правилно съдът е приел за недопустими и исковите по чл.109 от ЗС за осъждане на Н.А. да

премести тленните останки на съпруга си от процесното гробно място и по чл.45 от ЗЗД да заплати на ищеца претендираното обезщетение.Безспорно не е изтекъл срокът по чл.25, ал.1 от Наредба № 2/21.04.2011г. за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници, като преди изтичането на който изравяне на тленните останки на Спиридон Аранаудов е абсолютно забранено. Не са налице и предпоставките по чл.26, ал.2 от същата наредба, поради което не е ясно кое свое право защитава ищецът с предявения иск по чл.109 от ЗС. Правилно районният съд е приел, че за този иск не е налице правен интерес, тъй като с оглед норми на чл.25 и чл.26 от Наредба № 2 от 21.04.2011 г., съдебен изпълнител действително не би могъл до осигури изпълнение на решение за преместване на тленните останки на С.А.. Моли да бъде оставена без уважение частната жалба и бъде потвърдено определението в обжалваната от Р.П. част.

Като взе предвид изложеното в частните жалби и в отговорите Въззивният съд счита, че частните жалби са подадени в срок, от надлежни страни, срещу подлежащ на обжалване акт, поради което са процесуално допустими.

Разгледани по същество частните жалби са неоснователни, а Определение № 71/17.06.2022г. в обжалваните му части е правилно като резултат и следва да бъде потвърдено, но не по изложените от районния съд мотиви.

Въззивният съд приема за установено от фактическа страна следното:

Чепеларският районен съд е бил сезиран от Н. А. с искове, с които е претендирала да се признае за установено по отношение на ответника Р.П., че има право на ползване на 4-то гробно място вдясно от пътеката от централния вход в гробищен парк „Християнско гробище“ в гр.Ч., включващо правото да оформи земния насип с рамка и постави паметна плоча на съпруга си, погребан в него, и да бъде осъден ответника да премахне поставената от него паметна плоча на същото гробно място и да не извършва действия, които възпрепятстват ползването на гробното място и почитането паметта на съпруга ѝ, чрез извършването на обичайните за това действия. За посочените искания ищцата е изложила твърдения, че е законен наследник-съпруга на С.Г.А., починал на 01.01.2021г. , който преди да почине по уговорка с единствения наследник на В.Х.Т. да бъде погребан в гроба на баща му е поддържал около 10 години гробно място № 4 вдясно от пътеката от централния вход на Християнското гробище в гр.Ч.. Ищцата твърди, че е изпълнила волята на съпруга си и го е погребала на 02.01.2021г. в посоченото гробно място, като дейността по погребването е извършена от гробари, работещи в Община Ч. и осъществяващи погребалната дейност от името на общината. Сочи още, че към средата на месец юли 2021г. била посетена в дома ѝ от ответника, придружаван от неговия братовчед К. П., като същите настоявали, че е погребала съпруга си в техния фамилен гроб и трябвало да го премести в друго гробно място.През месец август отново дошли в дома ѝ и я притеснявали, че няма право до ползва техния фамилен гроб. В средата на месец септември 2021г.ответникът извършил СМР на гробното място, изпълнил бетонова рамка, премахнал паметната плоча на В.Т. и поставил друга паметна плоча с други имена по начин и с размери, непозволяващи ѝ да постави паметна плоча на съпруга си. Освен това ответникът извадил кръста с името на съпруга ѝ и го поставил с лицевата част към почвата, като с тези си действия не ѝ позволява да отдава почит на съпруга си. На 27.09.2021г. ответникът отправил към нея и нотариална покана, с която я поканил в 7-дневен срок да премести тялото на съпруга си от техния фамилен гроб. Сочи, че на 18.10.2021г. е превела по банков път на Община Ч. такса от 50 лева за ползване на гробното място за срок до 15 години на основание чл.42,т.1 от Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги в Община Ч.,

но Общината ѝ върнала сумата от 50 лева, с мотива, че услугата не се предлага. Твърди, че по-късно е превела посочената такса, тъй като на 02.02.2021г., когато е погребвала съпруга си, Общината е отказала да получи сумата на каса, тъй като липсва регистър и парцелиране на гробните места, което не освобождава Общината от вменените ѝ задължения по Наредба № 2/21.04.2011г. за здравните изисквания към гробищните паркове (гrobiща) и погребването и пренасянето на покойници. Сочи, че е придобила правото на ползване на процесното гробно място с полагането на съпруга ѝ в него от гробари на Община Ч. и заплащане на такса за него, независимо, че същата неправомерно ѝ е върната от Общината. Твърди още, че владението на гробното място е продължило повече от 6 месеца и на основание чл.75 от ЗС може да бъде защитавано срещу всяко нарушение. Ответникът с действията си непрекъснато накърнява това нейно право на ползване на гробното място, включително с претенцията му да премести тялото на покойния ѝ съпруг и невъзможността да постави негова надгробна плоча.

С Разпореждане № 78/07.03.2022г. Чепеларският районен съд е оставил исковата молба без движение с указание ищцата да уточни дали се позовава на нарушено владение, тъй като в обстоятелствената част на исковата молба са наведени твърдения за придобито право на ползване на процесното гробно място, а е формулиран петитум да бъде установено по отношение на ответника, че ищецът има право на ползване на същото, доколкото изложението на фактическите обстоятелства са неясни и от тях не може да се изведе съдържанието на спорното право, респективно съответствие между обстоятелствената част и петитума на исковата молба.

В указания срок с молба-уточнение вх.№ 522/15.03.2022г. ищцата е уточнила, че поддържа твърдението си, че е придобила право на ползване върху процесното гробно място, както и че е осъществявала владение по смисъла на чл.75 от ЗС върху същото и има право да претендира защитата му по реда на чл.76 от ЗС при нарушаването му по скрит начин, изразяващо се без нейно знание и съгласие премахване на старата паметна плоча и поставяне на нова с ограждаща бетонова рамка, като е преместен и поставения от ищцата кръст. Посочено е, че в петитума на исковата молба е пропуснато да бъде заявена защита на нарушеното владение, поради което и на основание чл.214,ал.1 от ГПК изменя петитума с ново искане при условията на евентуалност, а именно: да бъде признато за установено по отношение на ответника, че ищцата има право да ползва процесното описано гробно място, включващо правото да оформи земния насип с рамка и постави паметна плоча на починалия ѝ съпруг и да бъде осъден ответника да премахне поставената от него надгробна плоча на същото гробно място, както и да не извършва действия, които възпрепятстват правото ѝ да ползва гробното място и да почита паметта на починалия ѝ съпруг и при условията на евентуалност, ако не бъдат уважат предявените искове да бъде осъден ответника на основание чл.76 от ЗС да ѝ предаде владението на описаното процесно гробно място.

Ответникът по исковата молба Р. ИВ. П. е предявил срещу ищцата Н. ИВ. АРН. насрещни искове да бъде прието за установено по отношение на Н.А., че единично гробно място, отразено с № 1 в приложеното към насрещната искова молба Геодезическо заснемане, изработено от „Геостандарт“ ООД намиращо се в ПИ с идентификатор 80371.242.3104 по КККР на гр.Ч. с площ от 2,88 кв.м. с посочените координатни точки е фамилно гробно място на рода П.и и че ищецът има право да го ползва за извършване на последващи погребения в него, да го огражда, да поставя трайни надгробни знаци: паметник, рамка, портрет с лика и изписване на името на покойниците с датите на раждане и смъртта им, да засажда цветя и да извършва траурни възпоменателни обреди и да бъде осъдена ответницата да премести тленните останки на съпруга си С.А. от това гробно място и да не извършва последващи погребения в същото, да не го огражда, да не поставя трайни

надгробни знаци: паметник, рамка, портрет с лика и изписване на името на покойниците с датите на раждане и смъртта им, да не засажда цветя и да не извършва траурни възпоменателни обреди, както и да бъде осъдена да заплати на ищеца Р.П. сумата от 2000 лева, представляваща обезщетение за причинените му неимуществени вреди, изразяващи се в страдания, психологически дискомфорт, разстройство на съня, храненето и влошаване на здравословното му състояние, ведно със законната лихва, считано от депозиране на исковата молба до окончателното изплащане на сумата. Ищецът по насрещната искова молба поддържа твърдения в нея, че е наследник на рода П.и и в спорното гробно място са погребани дядо му Р.И. П. през 1944г., баба му Ш.Р. П.а през 1949г., калеко му В.Т. (съпруг на сестрата на баща му) през 1983г., леля му Р.Р.Т. (сестра на баща му), починала през 1997г. и И.Р. П. (баща на ищеца) починал през 1999г. Твърди още, че в гр.Ч. съществува традиция лицата от един род да бъдат погребвани в едно и също гробно място, посочвано от близките на починалото лице, като служители на общината-гробари изкопават гробното място. Сочи, че Община Ч. не изпълнява вменените ѝ нормативни изисквания, съгласно Наредба № 2/21.04.2011г. за здравните изисквания към гробищните паркове(гrobiща) и погребването и пренасянето на покойници да поддържа регистър за датите на погребенията и лицата погребани във всяко гробно място, както и да предвиди парцели и гробни места в тях и затова се спазва съществуващата традиция. Ползването от ищеца и роднините му необезпокоявано на процесното гробно място е смутено от ищцата с погребването в него на съпруга ѝ С.А. на 02.01.2021г., който не е роднина или законен наследник на никое от погребаните в посоченото гробно място лица. Това е възприето от ищеца и роднините му като оскверняване на фамилия гроб и родовата памет и нарушаване на традицията в един гроб да бъдат погребвани само покойници от един род. Сочи се още, че ищецът и други наследници от рода са провели срещи с ответницата с искане да бъдат преместени тленните останки на съпруга ѝ в друго гробно място, с което ответницата разполага, и в което са положени нейните починали роднини, като на същата е изпратена и нотариална покана. Тъй като ответницата не е предприела действия по преместването ищецът подал жалба до Община Ч., в отговор на която общината посочила, че не поддържа регистър на собствениците на гробни места с имената на покойниците, погребани във всяко едно от тях, както и че към момента не са изминали осем години от последното погребение в това гробно място. Със заявления от 04.10.2021г. и от 12.11.2021г. ищецът е поискал да заплати таксата за ползването на гробното място за вечни времена, но с посочените в отговора на жалбата му мотиви Община Ч. му е отговорила, че заявленията му не могат да бъдат удовлетворени и че не се предлага такава услуга. Ищецът твърди, че като наследник, на погребаните в спорното гробно място лица има право да го ползва, като това му право е смутено от погребването в същото на покойник, който няма родствена връзка с техния род. Това обстоятелство му се отразило негативно, причинило му страдания, психически дискомфорт, високи нива на тревожност, нарушения на съня и храненето и здравословни проблеми, които са в причинна връзка с неморалната постъпка на ответницата.

С обжалваните части на Определение № 71/17.06.2022г. Чепеларският районен съд е приел, че с молба-уточнение с вх.№ 522/15.03.2022г. ищцата поддържа твърдения, че е осъществявала владение по смисъла на чл.75 от ЗС върху процесното гробно място, което е продължило повече от 6 месеца и подлежи на защита от накръняването му от ответника по реда на чл.76 от ЗС, като се позовава на нарушено владение по скрит начин, а именно без нейно знание и съгласие е премахната старата паметна плоча, поставена е нова плоча, изпълнена е оградаща рамка и е преместен поставения кръст на съпруга ѝ. Приел е още, че поради пропуск да бъде

заявен петитум ищцата е поискала изменение на петитума на исковата молба по реда на чл.214,ал.1 от ГПК, като е допълнила същия с ново искане при условията на евентуалност, а именно в случай, че не бъдат уважени първоначалните й искове, да бъде осъден ответника да предаде владението на ищеца на 4-то гробно място, вдясно от пътеката от централния вход на гробищен парк „Християнско гробище“ в гр.Ч.-ПИ с идентификатор 80371.242.3104. Приел е, че посоченото искане за изменение на иска е недопустимо и следва да се остави без уважение и да се прекрати производството, в частта по предявения евентуален иск.

Районният съд е приел още, че предявеният насрещен иск, с който Р.П. претендира да се признае за установено по отношение на ответницата Н.А., че процесното гробно място е фимилно гробно място на рода П.и и той има право да го ползва е с правна квалификация по чл.124,ал.4,предл.II от ГПК,т.е установяване на факт с правно значение, ако това е изрично предвидено в закон и след като такова предвиждане липсва искът е недопустим и производството по него е прекратено. За недопустим е приет и предявеният с насрещната искова молба осъдителен иск да бъде осъдена ответницата да премести тленните останки по починалия си съпруг от процесното гробно място и да не извършва последващи погребения в същото, тъй като не е изтекъл изискуемия санитарен срок от 8 години и в случая не е приложима разпоредбата на чл.26,ал.1 от Наредба № 2/21.04.2011г. за здравните изисквания към гробищните паркове (гробнища) и погребването и пренасянето на покойници. Приел е още, че положително решение по такъв осъдителен иск не би могло да бъде изпълнено принудително със средствата на изпълнителния процес, тъй като разрешаването на препогребване е свързано с получаване на разрешения от трети неучастващи в производството лица,които не са и не могат да бъдат обвързани от силата на присъдено нещо.

Въззивният съд счита, че изводите на районният съд като краен резултат са правилни, но по други съображения. Счита, че неправилно районният съд е приел, че искането по чл.214,ал.1 от ГПК е недопустимо, тъй като в случая не е налице посочената хипотеза.

Съгласно разпоредбите на чл.127,ал.1,т.4 и 5 от ГПК спорният предмет на делото се въвежда от ищеца с исковата молба, като фактическите твърдения, изложени в обстоятелствената част на същата, съставляват основанието на иска, а петитумът на исковата молба указва вида и съдържанието на търсената съдебна защита. Въз основа на фактическите твърдения и на заявления петитум, съдът определя правната квалификация на иска. Когато фактическите твърдения в исковата молба са неясни, непълни и/или противоречиви, или има противоречие между тях и петитума, съдът служебно на основание чл.129,ал.2 от ГПК следва да даде указания на ищеца за отстраняване на нередовностите на исковата молба, като според чл. 129, ал. 5 от ГПК, поправената искова молба се счита за редовна от деня на подаването ѝ. Поначало отстраняването на нередовностите на исковата молба следва да стане преди връчването на препис от нея и от уточняващата я молба на ответника и преди доклада по делото. Изменението на иска по реда на чл.214,ал.1 от ГПК представлява предприета от ищеца промяна на основанието или петитума на иска, при която процесуалните действия, извършени при първоначално предявения иск запазват силата си. Изменението на иска може да доведе до намаляване на първоначално предявения иск чрез частично оттегляне или отказ от иска, до увеличаване на първоначално предявения иск чрез предявяване на допълнителен петитум за размер над първоначално заявения, до заменяне на първоначално заявения иск с друг иск – при замяната на посоченото в исковата молба основание на иска с ново основание, или до обективно съединяване на искове – при предявяването на ново основание на иска наред с първоначално заявеното основание, в който смисъл са разясненията,

дадени в мотивите към т. 2в от ТР № 4/14.03.2016 г. на ОСГК на ВКС. Правилно районният съд е приел, че едновременно изменение, и на основаниято, и на петитума е недопустимо съгласно разпоредбите на чл. 214, ал. 1 от ГПК, но в случая не е налице посочената хипотеза, тъй като уточнението на исковата молба след оставянето ѝ без движение, не съставлява изменение на иска по смисъла на чл. 214, ал. 1 от ГПК, и посочените там изисквания не важат в този случай. Когато исковата молба е неясна не може да се направи съответна проверка дали действително е налице изменение на иска и дали съответства на изискванията на процесуалния закон. Затова при нередовна искова молба, която е поправена с последваща молба и въз основа на съдържащите се в двете молби изявления относно основаниято и петитума на иска, съдът следва да определи с какъв иск е сезиран, какъв е предметът на делото и кои са обстоятелствата, които подлежат на доказване. При такъв подход не е налице процесуално нарушение и ако се измени и основание и петитума или искът се насочи срещу нов ответник. Съдът дължи произнасяне по уточнената искова молба и в неговите правомощия е да определи дали се касае за уточнение на исковата молба или до искане за изменение на иска, като преценката е винаги конкретна (Решение №178/18.10.2016г. по гр.д.№1624/2016г, I г.о.). Предприетите до връчване препис от исковата молба на ответника поправки в основаниято и петитума не са ограничени от въведените от законодателя процесуални условия за последващо изменение на иска (Решение №116/28.11.2012г. по т.д.№ 102/2011г., II г.о.). Предприетите от ищеца изменения на иска до връчване на препис от исковата молба на ответника съставляват поправка на исковата молба и за тези поправки не важат ограниченията на чл.214 ГПК за изменение на иска. (Решение № 162/02.02.2017г. по гр.д.№ 2357/2015г. на II г.о.) От изложеното следва, че неправилно районният съд е приел, че е налице изменение на иска по реда на чл.214,ал.1 от ГПК, а не поправяне на исковата молба.

С оглед изложеното Въззивният съд приема, че ищцата с поправената искова молба е предявила установителен иск по чл.124,ал.1 от ГПК, с който претендира да се признае по отношение на ответника правото ѝ на ползване на процесното гробно място, осъдителен иск по чл.109 от ЗС, с който претендира да бъде осъден ответника да премахне поставената от него надгробна плоча на процесното гробно място, както и да не извършва действия, които възпрепятстват нейното право на ползване на гробното място и почитане паметта на починалия ѝ съпруг и евентуален иск с правно основание чл.76 от ЗС да бъде осъден ответника да ѝ предаде владението на процесното гробно място.

С насрещната искова молба ищецът Р.П. е предявил също установителен иск с правно основание чл.124,ал.1 от ГПК да се признае за установено по отношение на ответницата Н.А., че процесното гробно място е фимилен гроб на рода П.и и той има право на ползване,(а не иск по чл.124,ал.4,предл.II от ГПК,както неправилно е приел районният съд, тъй като същият иск е предявен и от ищцата Н.А., но производството по нейният установителен иск не е прекратено), осъдителен иск по чл.109 от ЗС да бъде осъдена ответницата да премести тленните останки на съпруга си С.А. от това гробно място и да не извършва последващи погребения в същото, както и иск с правно основание чл.45 от ЗЗД да бъде осъдена ответницата да заплати на ищеца обезщетение за неимуществени вреди, в която част по иска по чл.45 от ЗЗД производството по делото не е прекратено и същото не е предмет на въззивното обжалване.

Въззивният съд счита, че в случая и двете страни с исковата молба и с насрещната искова молба са предявили установителни искове, с които са претендирали да им бъде признато по отношение на ответната страна, правото на ползване на процесното гробно място.

Съдържанието на вещното право на ползване по смисъла на чл.56,ал.1 от ЗС се определя

изключително от правомощията да се ползва вещта съобразно нейното предназначение и да се събират плодовете и без да се изменя нейната субстанция, т. е. да се извличат ползите при изпълнение на вменените от законодателя задължения за ползвателя.(Решение № 347/02.12.2011 г. по гр. д. № 20/2011 г. II г. о.).

Гробищните паркове са публична общинска собственост по смисъла на чл. 3, ал. 2, т. 3 ЗОС като имоти, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности от общинско значение. Поддържането им представлява комунална дейност по смисъла на чл. 17, ал. 1, т. 6 ЗМСМА, поради което те се предоставят за безвъзмездно ползване на юридически лица и звена на общинска бюджетна издръжка- общински предприятия, които осъществяват дейността по поддържането на гробищните паркове, включваща и извършването на погребалните услуги, включително по определяне и предоставяне на места за нови погребения. Правото на ползване на гробно място за определен срок или за вечни времена се предоставя на отделни физически лица при условия, определени в ЗМДТ, Наредба № 2 от 21.04.2011 г. на Министерство на здравеопазването и Наредби, издавани от общинските съвети за гробищните паркове и погребално-обредната дейност на територията на съответната община, както и Наредби за определяне и администриране на местни такси и услуги, предоставяни от общините. За ползването на гробно място в полза на общината се заплаща местна такса, регламентирана както в чл.120 от ЗМДТ, така и в случая в чл.42 от Наредбата за определяне и администриране на местни такси и услуги, предоставяни от община Ч., като размерът на таксата за ползване на гробно място над 8 години до 15 години на единичен гроб е 50 лева , а за вечни времена 200 лева. Макар задължението за заплащане на местната такса за ползване на гробни места да е установено в ЗМДТ, а конкретният размер на таксата за всяка община да се определя с приетата от общинския съвет наредба, предоставянето на гробно място представлява последица от облигационно правоотношение между съответната община и физическото лице, а не предоставяне на вещно право на ползване по смисъла на чл.56,ал.1 от ЗС, в който смисъл е съдебната практика(Определение № 70/13.07.2018г. по гр.д.№ 60/2018г. на 5-членен състав на ГК, Определение № 12/12.05.2022г. по гр.д.№ 10/2022г. на 5-членен състав на ГК на ВКС.) Правото на гробоползване е особен вид право на ползване на гробно място, което независимо че възниква в полза на наследниците по закон или завещание с полагането на покойник, за него не се прилагат правилата на чл. 56 и следващите от Закона за собствеността, т.е. то не е ограничено вещно право.След като не е ограничено вещно право същото не може да се ползва от защитата на вещните права и ограничените вещни права, предвидена в чл.124,ал.1 ГПК, чл.108 и чл.109 от ЗС и чл.75 и 76 от ЗС. В този смисъл недопустими са предявените от страните установителни искове за провото на ползване на гробно място, така и предявените от страните осъдителни искове по чл.109 от ЗС, тъй като и този иск е вещен иск, с който собственикът или носителят на ограничено вещно право защитава притежаваните от него вещни права от неоснователни (неправомерни) преки или косвени въздействия върху имота му, с които се пречи, ограничава или смущава спокойното ползване на имота по неговото предназначение. Предпоставка за уважаването на този иск, на първо място ищецът следва да докаже, че е собственик на имота или че притежава ограничено вещно право върху него на твърдяното от ищеца основание и е налице неправомерно въздействие върху имуществената сфера на ищеца, надхвърляща законните ограничения на собствеността или ограниченото вещно право. Целта на негативния иск е защита на правото на собственост или ограничено вещно право, когато то е накърнено, а не защита на други права, в който смисъл е и съдебната практика. В процесния случай ищецът по насрещната искова молба

твърди, че процесното гробно място е на рода П.и, като в него се погребани дядо му, баба му, калеко му, леля му и баща му в периода от 1944 до 1999г. Както бе посочено по-горе и по отменения ЗТСУ "гrobiщата" са обществени терени със специално предназначение, държавна собственост. С влизане в сила на §7, т. 4 от ЗМСМА(ДВ. бр. 77/1991 г., в сила от 17.09.1991г.), в собственост на общините преминават общинските пътища, улици, булеварди, площи, обществени паркинги и зелени площи за обществено ползване, в което са включват терени за гробища). Съгласно чл. 61, ал.3 и ал. 4, във вр. с §5, т.73 от ДР на ЗУТ терените, определени като "гrobiщни паркове" са собственост на държавата и общините, имащи статут на публична собственост. Следователно след като правото на гробоползване е особен вид право на ползване на гробно място, което независимо че възниква в полза на наследниците по закон или завещание с полагането на покойник, за него не се прилагат правилата на чл. 56 и следващите от Закона за собствеността, т.е. не е ограничено вещно право, поради което защитата по чл. 109 ЗС е неприложима като способ за защита срещу неоснователни действия, с които се засягат или застрашават други имуществени или неимуществени права, различни от собствеността или ограничените вещни права.

В случая от доказателствата по делото е видно, че Община Ч. не е изпълнила изискванията на чл.4 действащата Наредба № 2/21.04.2011г. за здравните изисквания към гробищните паркове(гrobiща) и погребването и пренасянето на покойници, като от дадените от нея отговори на жалбите и заявленията на страните е отговорила, че за гробищен парк „Християнско гробище“ в гр.Ч. няма одобрен подробен устройствен план с отредени съответно парцели и гробищни места и не се поддържа регистър на имената на покойниците погребани във всяко гробно място и датата на извършените погребения, като поради това са отказали и на двете страни да удовлетворят исканията им за заплащане на такса за ползване на гробното място. Изрично в писмото до ищцата Н.А., изпратено в отговор на молбата ѝ с вх.№ 94-00-1871/30.09.2021г. Кметът на Община Ч. е посочил, че не е компетентен да се произнесе относно правото на ползване на спорното гробно място. Компетентността на Община Ч. е изрично уредена в чл.4 от Наредба № 2/21.04.2011г. за здравните изисквания към гробищните паркове(гrobiща) и погребването и пренасянето на покойници, в ал. 1 на който е предвидено, че местата, в които ще се извършва погребване или урнополагане, се определят от собствениците на гробищните паркове или от оправомощени от тях лица. След като не е спорно, че гробищният парк е публична общинска собственост и след като след справка се установява, че тази комунална услуга не е предоставена на ЮЛ или Общинско предприятие, то това е задължение на собственика-Община Ч..

Предвидено е в ал.2,на същата разпоредба, че именно собственикът възлага на определени лица (гробари) изкопаването и оформянето на гробните места и контролира тяхната дейност, а според ал.3 собствениците на гробищните паркове са отговорни за управлението и поддържането на гробищните паркове и изпълнението на изискванията на тази наредба. Следователно именно община Ч. като собственик на гробищния парк е отговорна за управлението, поддържането и определянето на местата, в които ще се извършва погребване, като следи за спазване на минималния санитарен срок от 8 години. С изтичането на този санитарен срок се погасява правото за ползване на гробното място, ако не е платена съответната такса за временно ползване до 15 години- 50 лева или за ползване за вечни времена- 200 лева, определени с чл.42 от приетата от Общинския съвет Наредба за определяне и администриране на местни такси и услуги, предоставяни от община Ч.. След извършена справка в сайта на Общински съвет –Ч. и в самия Общински съвет се установява, че няма приета Наредба за гробищните паркове и погребално-

обредната дейност на територията на община Ч., с която да е регламентирано по-детайлно предоставянето на тези услуги. В случая предоставянето на гробни места на физически лица се извършва чрез ползване на стари гробни места от наследниците или изкопаване на нови на свободни площи, поради това, че местата не са парцелирани, като изкопаването на гробните места се извършва от служители на общината (гробари).

Следователно Въззивният съд счита, че спор за ползването на гробно място между две физически лица е недопустим, тъй като те не са собственици на гробищните паркове, а предоставянето на ползване на гробно място като вид комунална услуга и последица от създадено между физическо лице и Общината облигационно отношение се извършва от собственика на гробищния парк.

По изложените съображения частните жалби са неоснователни, поради което ще следва да бъде потвърдено Определение № 71/17.06.2022г., постановено по гр.д.№ 187/2021г. по описа на Чепеларският районен съд, в частта му, с която е прекратено производството по делото по предявения от ищцата евентуален иск по чл.76 от ЗС и по предявените с насрещната искова молба искове за признаване за установено по отношение на ответницата, че процесното гробно място е на рода П.и и ищецът има право да го ползва и в частта, с която се претендира да бъде осъдена ответницата да премести тленните останки на съпруга си от процесното гробно място и е върната исковата молба в тези части.

Тъй като и двете частни жалби са неоснователни не следва да бъдат присъждани разноски на страните за настоящето производство.

Мотивиран от горното Смолянският окръжен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА Определение № 71/17.06.2022г., постановено по гр.д.№ 187/2021г. по описа на Чепеларският районен съд, в частта му, с която е прекратено производството по делото по предявения от Н. ИВ. АРН. с ЕГН ***** против Р. ИВ. П. с ЕГН ***** евентуален иск с правно основание чл.76 от ЗС, в частта, с която е прекратено производството по гр.д.№ 187/2021г. по описа на Чепеларският районен съд, в частите му по предявените от Р. ИВ. П. с ЕГН ***** срещу Н. ИВ. АРН. с ЕГН ***** с насрещната искова молба искове за признаване за установено по отношение на ответницата, че процесното гробно място, определено като гробно място № 1 в приложеното Геодезическо заснемане от „Геостандарт“ ООД, намиращо се в ПИ с идентификатор 80371.242.3104 по КККР на гр.Ч. е фамилно гробно място на рода П.и и ищецът има право да го ползва и в частта, с която се иска да бъде осъдена ответницата Н. ИВ. АРН. да премести тленните останки на съпруга си С.Г.А.,починал на 01.01.2021г. от процесното гробно място, отразено като гробно място № 1 в приложеното Геодезическо заснемане от „Геостандарт“ ООД, намиращо се в ПИ с идентификатор 80371.242.3104 по КККР на гр.Ч. и е върната насрещната искова молба в тези части.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО подлежи на обжалване с частна жалба в едноседмичен срок от връчването му на страните пред ВКС по реда на чл.274,ал.3,т.1 във вр. с чл.280,ал.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____